

Bemærkninger til forslaget

I folketingsåret 1984-85 vedtog et flertal i folketinget en forhøjelse af den danske u-landsbistand ud fra et ønske om at leve op til FN's målsætning om at yde 1 pct. af bruttonationalproduktet i udviklingsbistand, sådan som dette bl.a. blev genbekræftet på UNCTAD VI i 1984. Se herom Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 603, 2920 og 7894, tillæg A sp. 799, tillæg B sp. 967 samt tillæg C sp. 267.

Vedtagelsen betyder, at den danske u-landsbistand vil stige ud over regeringens oprindelige planer med 301, 499, 702 og 920 mill. kroner i 1986, 1987, 1988 og 1989.

Betænkningens bidraget fra socialdemokratiets, socialistisk folkepartis og det radikale venstres medlemmer af udvalget viser, at der hos et flertal i folketinget er en villighed til at yde en særlig indsats til fordel for det hårdt ramte afrikanske kontinent.

På den baggrund ville det være yderst uheldigt, dersom også forøgelsen af u-landsbistanden fordeles efter de hidtil gældende fordelingsnøgler, sådan som de er kommet til udtryk i de seneste års femårsplaner for u-landsbistanden.

En vedtagelse af dette beslutningsforslag betyder, at de kommende års forhøjelser af u-landsbistanden udelukkende skal anvendes i form af en ekstra indsats i Afrika, d.v.s. indebære en kraftig forhøjelse af hjælpen i forhold til regeringens oprindelige mål for fordelingen af bistanden. Det holdes åbent, hvilke bilaterale og internationale initiativer der bør støttes og under hvilken form.

For at sikre den mest hensigtsmæssige fordeling pålægges det regeringen senest i foråret 1986 at give folketinget en redegørelse for indsatsen i Afrika i årene 1984 og 1985 og på denne baggrund udarbejde en plan for anvendelse af de forøgede bistandsmidler, som herefter indarbejdes i de årlige femårsplaner for den danske u-landsbistand. I det omfang disse ændringer ikke afspejles i den femårsplan, der offentliggøres i efteråret 1985, skal denne revideres i overensstemmelse med dette beslutningsforslag. Omfordelingen af bistandsmidler-

ne til gavn for Afrika afspejles herefter i de ordinære femårsplaner fra 1986.

Endnu omkring midten af 1970'erne var værdien af Afrikas samlede landbrugseksport omkring 10 mia dollars, og der var overskud i det samlede landbrugsregnskab. Men siden har væksten i landbrugsproduktionen stedse været langsommere end væksten i befolkningstallet. Skøn fra de internationale organisationer, f.eks. FAO, siger, at i 1975 producerede Afrika 86 pct. af alle de fødevarer, der blev spist i Afrika. I år 2000 er der kun udsigt til, at afrikanerne selv vil kunne producere ca. 60 pct. Udsigterne er langt lysere for Latinamerika og Asien.

Det er uomtvisteligt, at mange afrikanske regeringer og organisationer, der har ydet bistand til Afrika, har forsømt landbruget og især fødevarerproduktionen. Man har koncentreret sig om industri- og byudvikling, og interessen for landbruget har i høj grad været knyttet til eksporten for at skaffe den valuta, der er så hårdt brug for til den øvrige udvikling.

Først med den internationale opmærksomhed om sult- og katastrofesituationen er søgelyset blevet rettet mod problemerne inden for fødevarerforsyningen. FN's kvindekonference i Nairobi 1985 fokuserede i høj grad på u-landskvindernes rolle i landbruget i landene syd for Sahara. Trods deres dominerende position inden for fødevarerforsyningen havde de været totalt usynliggjort, og det blev på konferencen dokumenteret, at en af de væsentligste årsager til hungersnøden i Afrika var underprioriteringen af kvindernes traditionelle landbrug. 80 pct. af befolkningen bor på landet, kvinderne udgør 60 pct. heraf, og det er dem, der er hovedansvarlige for den landbrugsproduktion, som går til familiens umiddelbare fødevarerforbrug. Mændene arbejder i smålandbrugene og på plantager, hvor der produceres eksportafgrøder, og i byerne.

Kvindekonferencen påviste desuden, at u-landskvinderne i høj grad er opmærksomme på de stadig alvorligere miljødelæggelser. Det gælder den ukontrollerede brug af kunstgødning og pesticider i det teknologiske landbrug, skovfældning, over-